

ZESPÓŁ SZKÓŁ ROLNICZYCH
CENTRUM KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO
w Białymstoku

REGULAMIN

PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU

Białystok 2016

Podstawa prawna:

- Dziennik Ustaw: art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007r.w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 2007 nr 83 poz.562, nr 130 poz.906, z 2008 nr3poz. 90).
- **Rozporządzenie ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. Nr 244, poz. 1626).**
- Statut Szkoły

Postanowienia ogólne:

1. Technik architektury krajobrazu - praktyczna nauka zawodu jest realizowana w formie praktyki zawodowej, zajęć praktycznych, nauki jazdy ciągnikiem.
2. Technik informatyk - praktyczna nauka zawodu jest realizowana w formie praktyki zawodowej.
3. Technik mechanizacji rolnictwa - praktyczna nauka zawodu jest realizowana w formie zajęć praktycznych, praktyki zawodowej, nauki jazdy ciągnikiem, nauki jazdy samochodem osobowym, obsługi maszyn rolniczych.
4. Technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki - praktyczna nauka zawodu jest realizowana w formie praktyki zawodowej, zajęć praktycznych, nauki jazdy ciągnikiem, nauki jazdy samochodem osobowym, nauki jazdy kombajnem zbożowym, obsługi maszyn rolniczych
5. Technik rolnik - praktyczna nauka zawodu jest realizowana w formie praktyki zawodowej, zajęć praktycznych, nauki jazdy ciągnikiem oraz nauki obsługi maszyn rolniczych.
6. Technik turystyki wiejskiej praktyczna nauka zawodu jest realizowana w formie zajęć praktycznych, praktyki zawodowej.
7. Technik weterynarii - praktyczna nauka zawodu jest realizowana w formie zajęć praktycznych, praktyki zawodowej, nauki jazdy ciągnikiem rolniczym.

Zakres wiadomości i umiejętności nabywanych przez uczniów i słuchaczy na zajęciach praktycznych oraz w czasie odbywania praktyki zawodowej, wymiar godzin tych zajęć a także terminy i czas odbywania praktyk określa program nauczania dla danego zawodu.

Regulamin praktyk zawodowych

1. Praktyki zawodowe są częścią programu nauczania i uczestnictwo w nich uczniów i słuchaczy jest obowiązkowe.
2. Praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów i słuchaczy w celu zastosowania i pogłębienia wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.
3. Praktyki zawodowe mogą być organizowane w czasie całego roku szkolnego. W przypadku organizowania praktyk w okresie wakacyjnym odpowiednio skróceniu ulega czas trwania zajęć dydaktycznych dla uczniów odbywających praktyki.
4. Dobowy wymiar godzin zajęć praktycznej nauki zawodu uczniów i młodocianych pracowników w wieku do lat 16 nie może przekraczać 6 godzin, a uczniów powyżej 16 lat - 8 godzin.
5. W szczególnych uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość przedłużenia dobowego wymiaru dla uczniów w wieku powyżej 18 lat, nie dłużej jednak niż 12 godzin przy zachowaniu tygodniowego wymiaru godzin zajęć edukacyjnych, określonych w ramowym planie nauczania.
6. Praktyki zawodowe organizowane są w wytypowanych przez szkołę podmiotach gospodarczych (np. indywidualne gospodarstwa rolne, zakłady pracy), których wyposażenie, kierunki produkcji oraz przygotowanie zawodowe, kadry gwarantuje realizację programu praktyk oraz zdobycie przez praktykantów określonych umiejętności.
7. Podstawą organizowania praktyk jest umowa o praktyczną naukę zawodu między szkołą a zakładem pracy, indywidualnym gospodarstwem rolnym lub innym podmiotem gospodarczym wg obowiązującego wzoru.
8. Praktyki zawodowe prowadzone są pod kierunkiem opiekunów praktyk zawodowych, którymi mogą być pracodawcy lub wyznaczeni przez nich pracownicy albo osoby prowadzące indywidualne gospodarstwo rolne.
9. Praktyki zawodowe mogą podlegać kontroli ze strony szkoły. Kontroli dokonuje dyrektor szkoły, jego zastępcy oraz kierownik kształcenia praktycznego.

10. **Gospodarstwo rolne, w którym odbywa się praktyka zawodowa, powinno spełniać określone kryteria:**
- **uprawa podstawowych grup roślin ze szczególnym uwzględnieniem zbóż, roślin okopowych, pastewnych i przemysłowych,**
 - **hodowla zwierząt, przede wszystkim bydła mlecznego, trzody chlewnej,**
 - **nowoczesne maszyny i urządzenia do produkcji rolniczej.**
11. Zakład pracy przyjmujący praktykantów powinien spełniać określone kryteria:
- odpowiednia do potrzeb programowych wewnętrzna struktura organizacyjna,
 - zgodność działalności z kierunkiem kształcenia,
 - dobra organizacja pracy,
 - możliwość wdrażania postępu naukowo - technicznego i ekonomicznego.
12. Podmioty przyjmujące uczniów/słuchaczy na praktykę mają obowiązek:
- zapewnić warunki materialne do realizacji praktycznej nauki zawodu, a w szczególności:
 - stanowisko szkoleniowe wyposażone w niezbędny sprzęt,
 - urządzenia, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną, uwzględniające wymagania bhp,
 - dostęp do urządzeń higieniczno-sanitarnych oraz pomieszczeń socjalnych,
 - wyznaczyć opiekunów praktyk zawodowych,
 - zapoznać praktykantów z organizacją pracy, regulaminem pracy, w szczególności w zakresie przestrzegania porządku i dyscypliny pracy oraz z przepisami i zasadami bhp,
 - nadzorować przebieg praktyki zawodowej,
 - dbać o bezpieczeństwo praktykantów,
 - sporządzić dokumentację powypadkową w razie zaistnienia wypadku podczas praktycznej nauki zawodu,
 - współpracować ze szkołą a w razie potrzeby powiadomić szkołę o naruszeniu przez praktykanta przepisów bhp lub regulaminu pracy.
13. Po zakończeniu praktyki zawodowej podmiot przyjmujący na praktykę potwierdza jej odbycie oraz wystawia ocenę wyników uzyskanych przez ucznia/słuchacza w prowadzonym przez niego dzienniczku praktyk.
14. Szkoła kierująca uczniów/słuchaczy na praktykę ma obowiązek:
- kierować uczniów i słuchaczy na praktykę zawodową,
 - nadzorować realizację programu praktyk zawodowych,

- współpracować z podmiotem przyjmującym praktykantów,
- zapewnić ubezpieczenie praktykantów od następstw nieszczęśliwych wypadków,
- zorganizować przed odejściem na praktyki odprawę szkoleniową z uczniami poświęconą omówieniu warunków praktyki. Obecność uczniów na odprawie jest obowiązkowa.

Na odprawie należy:

- dokonać ogólnej charakterystyki miejsca odbywania praktyk,
- omówić program praktyk,
- zapoznać uczniów z zasadami bhp, wymogami dyscypliny pracy, (ubrania ochronne są obowiązkowe)
- omówić dokumentację jaką uczeń/słuchacz ma prowadzić w związku z odbywaniem praktyki,
- omówić zasady zaliczania praktyki zawodowej.

15. **Podstawą uzyskania pozytywnej oceny z praktyki zawodowej jest obecność ucznia w czasie trwania praktyki. Usprawiedliwieniem nieobecności może być tylko zwolnienie lekarskie. Nieobecność nieusprawiedliwioną praktykant ma obowiązek odpracować w terminie wyznaczonym przez opiekuna praktyki w porozumieniu z kierownikiem kształcenia praktycznego.**

16. Praktykant podlega przepisom regulaminowym szkoły. Odbywając praktykę z zawodową ma obowiązek:

- przestrzegać regulaminu i przepisów bhp obowiązujących w miejscu odbywania praktyk,
- bezwzględnie stosować się do wskazówek i poleceń opiekuna praktyk oraz pracownika, któremu bezpośrednio podlega,
- sumiennie wykonywać wyznaczoną pracę, szanować powierzony sprzęt, narzędzia i urządzenia,
- każdy wypadek natychmiast zgłaszać bezpośrednio przełożonemu,
- prowadzić dzienniczek praktyki zawodowej, w którym należy systematycznie dokonywać wpisów dotyczących realizacji programu praktyk.

17. Po zakończeniu praktyki zawodowej następuje jej zaliczenie przez kierownika kształcenia praktycznego na podstawie:

- **dzienniczka praktyki zawodowej,**
- **frekwencji na zajęciach,**
- **propozycji oceny ze strony opiekuna praktyk**

Z przeprowadzonego zaliczenia sporządza się protokół, na podstawie którego wychowawca wpisuje uzyskane oceny do dziennika lekcyjnego.

Regulamin zajęć praktycznych

1. Zajęcia praktyczne prowadzone są przy podziale klas na grupy. Podziału uczniów dokonuje dyrektor Szkoły. Liczba uczniów w grupie powinna umożliwiać realizację programu nauczania dla danego zawodu i uwzględniać specyfikę danego zawodu, przepisy bhp oraz warunki lokalowe i techniczne w miejscu odbywania praktycznej nauki zawodu.
2. Zajęcia praktyczne odbywają się w pracowniach praktycznej nauki zawodu, w gospodarstwie szkolnym i innych miejscach zleconych.
3. **Godzina zajęć praktycznych trwa 55 minut, przerwa 5 minut. Przerwa może być jedna i przy 5 godzinach zajęć praktycznych wynosi ona 20 minut. Przy 6 godzinach zajęć praktycznych wynosi ona 25 minut.**
4. Czas odbywania się zajęć praktycznych uwzględnia się w planie organizacji na dany rok szkolny.
5. W klasie, która po raz pierwszy rozpoczyna zajęcia praktyczne przeprowadza się szkolenie z zakresu przepisów bhp obowiązujących na zajęciach.
6. Organizatorem procesu dydaktyczno - wychowawczego w poszczególnych grupach jest nauczyciel praktycznej nauki zawodu.
7. Prawa i obowiązki nauczycieli praktycznej nauki zawodu określa Statut Szkoły. Ponadto specyfika pracy nauczycieli uczących danego zawodu wymaga:
 - **przygotowania uczniów do zewnętrznego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe,**
 - **przestrzegania przepisów dotyczących działalności produkcyjnej i nadzorowania wykonywanych przez uczniów prac zgodnie z obowiązującymi przepisami,**
 - **odbywania zajęć zgodnie z harmonogramem,**
 - **przeszkolenia uczniów - instruktaż - w zakresie szczegółowych przepisów i zasad bhp,**
 - **zgłaszania potrzeb zakupu sprzętu, materiałów i urządzeń niezbędnych do prawidłowej realizacji zajęć praktycznych,**
 - **zgłaszania wszystkich wypadków w trakcie zajęć dyrektorowi szkoły.**
8. Każde odbyte zajęcia powinny być wpisane **tego samego dnia** do dziennika lekcyjnego.

Temat powinien być w miarę możliwości szczegółowy, niewłaściwe jest określanie tematu jednym lub dwoma słowami.

9. Prawa i obowiązki ucznia, zasady klasyfikacji oceniania określa Statut Szkoły. Ponadto uczeń zobowiązany jest do:
- **aktywnego uczestnictwa w zajęciach praktycznych i brania czynnego udziału w innych zajęciach praktycznych o charakterze dydaktyczno - wychowawczym (wystawy, targi związane z branżą i tym podobne),**
 - **posiadanie odzieży roboczej,**
 - **punktualnego zgłaszania się na zajęcia praktyczne,**
 - **zachowania kultury pracy i dbałości o powierzony sprzęt,**
 - **każdy wypadek natychmiast zgłaszać bezpośrednio przełożonemu. Dotyczy to również najmniejszego skaleczenia, uszkodzenia maszyn, narzędzi i urządzeń,**
 - **przestrzegania bezwzględnie regulaminu zajęć praktycznych oraz przepisów bhp,**
 - **bezwzględnego stosowania się do wskazówek i poleceń nauczyciela zajęć praktycznych oraz pracownika, któremu bezpośrednio podlega,**
 - **sumiennego wykonywania wyznaczonej pracy.**

Uczniowie technikum weterynarii, którzy odbywają zajęcia praktyczne w gabinetach weterynaryjnych dojeżdżają do nich we własnym zakresie, w czasie nie dłuższym, niż 45 minut.

10. Uczniom zabrania się:
- opuszczania bez wiedzy i zgody nauczyciela praktycznej nauki zawodu stanowiska pracy,
 - samowolnego uruchomienia maszyn i urządzeń,
 - spożywaniem posiłków w czasie innym niż przerwa.
11. Rodzice (prawni opiekunowie) ucznia odpowiadają materialnie za świadome szkody wyrządzone przez niego podczas odbywania praktycznej nauki zawodu.
12. **Ocena semestralna i końcoworoczna ustalana jest wspólnie przez wszystkich nauczycieli prowadzących zajęcia praktyczne w danej klasie w trybie przewidzianym w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania oraz w Przedmiotowym Systemie Oceniania.**

Regulamin nauki jazdy ciągnikiem

1. Nauka jazdy ciągnikiem prowadzona jest zgodnie z planem nauczania w zawodach: technik

rolnik, technik architektury krajobrazu, technik weterynarii.

2. Nauka jazdy ciągnikiem oraz samochodem osobowym prowadzona jest zgodnie z planem nauczania w zawodzie technik mechanizacji rolnictwa oraz technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki.

Jej celem jest przygotowanie uczniów do prowadzenia i obsługi pojazdów silnikowych w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii B i T.

3. Szkolenie uczniów ubiegających się o uprawnienia do kierowania ciągnikiem oraz samochodem osobowym odbywa się w oparciu o program nauczania i podstawę programową dla zawodu.
4. Uczestnictwo w zajęciach jest obowiązkowe. Zwolnienie z realizacji zajęć może uzyskać uczeń, który przedłoży prawo jazdy odpowiedniej kategorii.
5. W przypadku zwolnienia ucznia z nauki jazdy ciągnikiem, w dokumentacji przebiegu nauczania wpisuje się „zwolniony”, a także numer i kategorię posiadanego przez ucznia prawa jazdy oraz datę wydania uprawnienia.
6. Program szkolenia określa liczbę godzin teoretycznych i praktycznych, które powinna odbyć osoba szkolona. Liczba godzin teoretycznych wynosi 30 i jest realizowana w klasie II w ramach przedmiotu „Przepisy ruchu drogowego”.
7. Wykłady mają na celu omówienie zagadnień teoretycznych, których znajomość jest niezbędna przy prowadzeniu pojazdu. Szkolenie teoretyczne powinno uwzględniać ćwiczenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej prowadzone przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia.
8. Zaliczeniem szkolenia teoretycznego jest:
 - ocena pozytywna wystawiona w dzienniku lekcyjnym,
 - egzamin wewnętrzny przeprowadza instruktor prowadzący naukę jazdy po zakończeniu szkolenia praktycznego. Uzyskanie pozytywnego wyniku egzaminu wewnętrznego z części teoretycznej i praktycznej potwierdza instruktor prowadzący na karcie przeprowadzonych zajęć.
9. Liczba godzin praktycznych wynosi:
 - kategoria T – 20
 - kategoria B – 30.
10. Szkoła pokrywa koszty organizacji szkolenia (orzeczenie lekarskie, paliwo, eksploatacja, wynagrodzenie instruktora).

11. Uczeń ponosi opłaty za egzamin wewnętrzny oraz egzamin państwowy.
12. Do nauki jazdy wykorzystywane są pojazdy, które spełniają wymagania określone w przepisach w sprawie warunków technicznych pojazdów.
13. Nauczyciel /instruktor musi posiadać odpowiednie przygotowanie (posiadać aktualne uprawnienia do szkolenia kandydatów na kierowców).
14. Nauczyciel/instruktor musi zrealizować tygodniowy wymiar godzin zgodnie z ustalonym planem zajęć.
15. Łączny czas prowadzonych w ciągu dnia przez instruktora zajęć praktycznych nie powinien przekraczać 8 godzin, do tego czasu nie wlicza się przerw pomiędzy zajęciami. Program ustala, iż godzina zajęć z nauki jazdy równa się 60 minutom.
16. Łączny czas pracy instruktora nie może być dłuższy niż 12 godzin w ciągu doby. (wlicza się także czas zatrudnienia na innym stanowisku pracy. Instruktor jest zobowiązany złożyć pracodawcy odpowiednie oświadczenie na piśmie czy wykonuje pracę w innym miejscu.)
17. Szkolenie może rozpocząć osoba, która :
 - osiągnęła dla danej kategorii wiek
 - przedstawiła orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem,
 - pisemną zgodę rodziców, jeśli nie ukończyła wymaganego wieku.
18. Przy realizacji zajęć z nauki jazdy należy przestrzegać następujących zasad:
 - początkowe zajęcia nauki jazdy realizuje się na szkolnym placu manewrowym, na którym nie ma ruchu drogowego,
 - zajęcia mogą być prowadzone tylko zjedną osobą, która powinna posiadać kartę przeprowadzonych zajęć,
 - liczba godzin prowadzonych z jedna osoba nie może przekraczać dwóch godzin dziennie w okresie pierwszych ośmiu godzin nauki (przy kategorii B i T), oraz trzech godzin dziennie począwszy od dziewiątej godziny nauki,
19. Nauczyciel nauki jazdy zobowiązany jest dbać o właściwy stan techniczny pojazdu, wyposażenie i jego estetykę oraz prowadzić odpowiednią dokumentację, a w szczególności:
 - dziennik zajęć,
 - systematycznie i prawidłowo rozliczać kartę drogową (nowa karta nie może zostać wydana

bez rozliczenia poprzedniej),

- dokonywać wpisów do dziennika i kart przeprowadzonych zajęć,
- dbać o stan techniczny i czystość powierzonego pojazdu,
- prowadzić naukę jazdy zgodnie z ustaloną listą uczniów i ponosić odpowiedzialność za powierzoną młodzież; **w czasie nauki jazdy instruktor ma obowiązek przebywać na placu manewrowym do nauki jazdy.**

20. W szkole prowadzi się dokumentację przebiegu szkolenia:

- książkę ewidencji osób szkolonych,
- karty przeprowadzonych zajęć
- karty drogowe

Po zakończeniu szkolenia uczeń otrzymuje:

- Profil kandydata na kierowcę,
- zaświadczenie o ukończonym kursie.

Regulamin nauki obsługi maszyn rolniczych

1. Nauka obsługi maszyn rolniczych odbywa się w klasach określonych planem nauczania. Jej celem jest przygotowanie ucznia do obsługi podstawowych maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji zwierzęcej i roślinnej z uwzględnieniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.
2. Szkolenie uczniów odbywa się w oparciu o program nauczania i podstawę programową dla zawodów: technik rolnik, technik mechanizacji rolnictwa.
3. Zajęcia prowadzi się w wymiarze 6 godzin na jednego ucznia (w ciągu jednego roku szkolnego, zgodnie z programem nauczania).
4. Do zajęć wykorzystywane są pojazdy, maszyny i urządzenia, które są sprawne pod względem technicznym.
5. Nauczyciel/instruktor musi zrealizować tygodniowy wymiar godzin zgodnie z ustalonym planem zajęć.
6. Program ustala, iż godzina zajęć z Nauki Obsługi Maszyn Rolniczych (NOMR) trwa **60 minut**.
7. Przy realizacji zajęć z NOMR należy przestrzegać następujących zasad:
 - zajęcia realizuje się na szkolnym placu manewrowym
 - zajęcia mogą być prowadzone tylko zjedną osobą,
 - ze względu na specyficzny charakter produkcji rolniczej, a zwłaszcza sezonowość występowania określonych prac, zajęcia należy organizować w różnych terminach.
8. Na początku roku nauczyciel zapoznaje uczniów z wymaganiami i tematyką zajęć.
9. Dla osiągnięcia szczegółowych celów kształcenia na każdym zajęciach należy przeprowadzić instruktaż wstępny, bieżący i końcowy:
 - instruktaż wstępny obejmuje omówienie czynności, które uczeń będzie wykonywał oraz

omówienie szczegółowych zasad bhp,

- instruktaż bieżący, czyli obserwowanie pracy ucznia, wskazywanie na popełniane błędy, oraz naprowadzanie na właściwy tok pracy.
- instruktaż końcowy ma na celu wskazać przyczyny powstawania błędów, sposobów zapobiegania im i ocenę pracy.

10. Nauczyciel zobowiązany jest dbać o właściwy stan techniczny pojazdu, wyposażenie i jego estetykę oraz prowadzić odpowiednia dokumentację a w szczególności:

- dziennik zajęć w którym systematycznie dokonuje wpisów,
- systematycznie i prawidłowo rozliczać kartę drogową (nowa karta nie może zostać wydana bez rozliczenia poprzedniej),
- dbać o stan techniczny i czystość powierzonego sprzętu, prowadzić zajęcia zgodnie z ustaloną listą uczniów i ponosić odpowiedzialność za powierzoną młodzież,
- informować na bieżąco kierownictwo szkoły o nie zgłaszaniu się ucznia na zajęcia, po zakończonej jeździe garażować pojazd w miejscu do tego przeznaczonym.

11. W szkole prowadzi się dokumentację przebiegu szkolenia:

- dziennik zajęć,
- karty drogowe.